

“Timing voor herindelen tijdens crisis bijzonder slecht”

Bedumers spreken zich uit tegen herindeling

BEDUM - Richten de Bedumers zich op de stad, of vormen ze toch liever een gemeente met de omliggende dorpen in de regio? Of nog anders, blijft Bedum liever onafhankelijk? Afgelopen maandag was er een inspraakavond voor Bedumers over gemeentelijke herindeling.

Twee herindelingdeskundigen waren uitgenodigd om voor- en tegenargumenten te delen met de zaal. Oud minister van landbouw en nu burgemeester van Súd-west-Fryslan Hayo Apotheker deed uit de doeken waarom opschaling volgens hem goed is, terwijl Michiel Herweijer tien punten van twijfel besprak over het nut van herindeling. Ook burgemeester Henk Bakker deed zijn zegje. “Groot is niet per se beter. Ik verwijs naar de schaalvergroting in de zorg, bij de ziekenhuizen en in het onderwijs.”

Burgemeester Bakker van Bedum leek niet vreselijk veel zin in de inspraakavond te hebben. Onderuit gezakt luisterde hij de betogen van de gasten aan. Bakker is in ieder geval duidelijk over de herindeling van zijn gemeente. “Het rijk stelt eisen aan gemeenten van wat ze zelf niet voor elkaar krijgen. En dan moet het ook nog met korting gebeuren.” Bedum is voor zelfstandigheid in combinatie met samenwerken met andere gemeenten, zoals ze dat als sinds 1808 doen. Desalniettemin ziet Bakker aan de andere kant ook de noodzaak voor de gemeente om mee te gaan met de herindeling. Immers, Bedum wil niet alleen achter blijven omringt door enkel gigantische buurgemeenten. “Alleen zeggen dat we tegen zijn is niet verstandig. In het uiterste geval kan Den Haag de wet wijzigen, zodat de eigen gemeenteraad niet meer het laatste woord heeft en een herindeling kan worden opgelegd.”

Ook de Bedumers zelf zitten niet op een herindeling te wachten. In een internetenquête (door 370 mensen ingevuld) die de gemeente onder haar inwoners heeft gehouden, geeft 70 procent aan tegen herindeling te zijn, 25 procent is voor en 5 procent van de inwoners maakt het allemaal niet zo veel uit. Als herin-

deling dan toch onvermijdelijk is, willen de Bedumers in de zaal het liefst opgaan in één grote Noord-Groningse gemeente. Bedum lijkt veel op de plattelandsgemeenten in de optelsom van Hoogeland en Eemsdelta: van Reitdiep tot Dollard tou, met ongeveer 100.000 inwoners. Tegelijkertijd is Bedum heel sterk op de stad georiënteerd. Iemand die al ervaring heeft met herindeling is burgemeester Apotheker van Súd-west-Fryslan, een jonge gemeente bestaan uit vijf voorheen zelfstandige gemeenten. Allereerst vertelt hij dat herindeling niets nieuws is. “Het is al dertig jaar lang gaande. Toen waren er nog achthonderd gemeenten, nu zijn dat er nog vierhonderd. En het gaat niet door als de gemeente tegen is.” Apotheker vindt een belangrijk voordeel van herindeling de stevigere positie van de gemeente.

“De gemeente is voor de burger de eerste belangrijke overheid. Door herindeling worden ze belangrijker, er komen miljoenen bij. Alles wordt besproken wat bij gezinnen thuis besproken wordt, zoals de regionale economie en de leefomgeving.” Een kleinere gemeente zou hiervoor te weinig zeggenschap hebben volgens de voormalig minister.

Volgens tegenstander Herweijer is herindeling helemaal niet zo noodzakelijk als wordt beweerd. Ook de timing noemt hij zeer slecht. Hij noemt de herindeling die in de jaren '70 plaats vond in Zuid-Limburg, tijdens de crisis. “Toen is gezegd dat herindeling nooit meer moet plaatsvinden tijdens een crisis.” Bij zo'n herindeling blijven burgemeesters en ambtenaren over die allemaal wachtgeld krijgen. Ook vrijgekomen gebouwen zoals gemeentehuizen en werkplaatsen zijn moeilijk verkoopbaar, waardoor gemeenten flink moeten interen op hun spaargeld. “Een recessie is dus een hoogst ongelukkig moment voor een herindeling.” Ook geeft Herweijer aan dat de gemeente Bedum altijd prima heeft samengewerkt met gemeenten in de buurt. “Zo haalt de milieudienst van de gemeente Groningen het

afval op in Bedum, puur omdat ze de goedkoopste zijn. Daar hoeft je dus geen inwoner van de gemeente Groningen voor te zijn.” Volgens Herweijer werkt een grote gemeente vaak ook minder efficiënt als een kleinere gemeente. “Uit onderzoek is gebleken dat het verstrekken van een paspoort duurder is in een gemeente met meer dan 100.000 inwoners. 40.000 blijkt het meest optimale te zijn voor het verstrekken van een paspoort.”

Ook vanuit de zaal wordt er wat argwanend gereageerd op eventuele herindeling. Een oudere heer vindt het erg zuur dat de gemeente

moet zijn gebied goed kennen. Als er ergens een kanaal overstroomt, is het goed als hij weet waar dat is.” Apotheker reageert fel, staat op uit zijn stoel en gaat voor Herweijer staan. “Wil je nou zeggen dat ik het als burgemeester van een grote gemeente niet goed doe?” En hij somt op wat hij binnen zijn gemeente allemaal doet. Hij is heus wel een goede burgervader. Dan wordt burgemeester Bakker gevraagd of de burgemeester in de stad minder contact heeft met de inwoners dan hij.

Als Bakker eerst op een ander punt wil ingaan, wordt de vraag nog eens

gesteld. Zuchtend zegt hij: “Ik geef antwoord omdat u mij daar toe dwingt. Ik denk dat een burgemeester van een grote gemeente minder vaak naar een zestigjarig huwelijk gaat dan ik.”

Herweijer ziet het liefst dat de aanbeveling van commissie Jansen zo lang nodig genegeerd wordt. “Waar maken we ons eigenlijk druk over? Het is maar een advies van de commissie Jansen, het heeft veel stof doen opwaaien. Mijn voorspelling is dat de Staten hier lang niet unaniem over zullen beslissen. Uiteindelijk besluiten de gemeenten zelf of er iets mee wordt gedaan.”